

Sygn. akt III PK 3/20

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa K. K.
przeciwko Komendantowi Głównemu Policji w W.
o jednorazowe odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 15
grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w O.
z dnia 1 sierpnia 2019 r., sygn. akt V Ua (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego
strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z 1 sierpnia 2019 r. oddalił apelację K. K. od wyroku Sądu Rejonowego w O. z 20 marca 2019 r., który oddalił jej odwołanie od decyzji Komendanta Głównego Policji z 6 października 2017 r., odmawiającej przyznania jej jednorazowego odszkodowania. Wnioskodawczyni została zwolniona ze służby w Policji 25 lutego 2011 r. w związku ze stwierdzeniem całkowitej niezdolności do służby, przy rozpoznaniu przewlekłych zaburzeń nerwicowych i depresyjnych. W październiku 2015 r. złożyła wniosek o jednorazowe odszkodowanie za uszczerbek na zdrowiu w związku ze służbą. Komisja Lekarska ustalił u niej 25% uszczerbku na zdrowiu. Pozwany nie uwzględnił wniosku ze

względu na stwierdzenie uszczerbku po upływie 3 lat od zwolnienia ze służby. Sąd Rejonowy ustalił, iż przewlekłe zaburzenia nerwicowe lękowo – depresyjne występują u wnioskodawczynie od stycznia/lutego 2010 r. i trwają do chwili obecnej. Upływ czasu nie miał wpływu na wysokość uszczerbku na zdrowiu. Sąd Rejonowy zauważył, że poprzednia ustawa z 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji i aktualna z 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą tak samo określały przesłanki jednorazowego odszkodowania (art. 7 pierwszej i art. 9 drugiej ustawy). W ocenie Sądu ustawodawca ograniczył w czasie możliwość dochodzenia roszczenia z tytułu jednorazowego odszkodowania. Ponadto obowiązujące poprzednio rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 grudnia 2002 r. w sprawie wykazu chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, z tytułu których przysługują odszkodowania określone w ustawie, nie przewidywało w wykazie chorób schorzenia, na które cierpi wnioskodawczynie, tj. „zaburzeń depresyjno-lękowych nawracających”. Dopiero w przepisach wykonawczych obowiązujących od 1 lipca 2014 r. „zaburzenia depresyjno - lękowe” mogą stanowić chorobę pozostającą w związku z pełnieniem służby w Policji. W okresie od zakończenia służby (luty 2011 r.) przez okres ponad 3 lat nie było podstaw, by na mocy wówczas obowiązujących przepisów przyznać wnioskodawczynie prawo do jednorazowego odszkodowania. W konkluzji Sąd Rejonowy przyjął, że nie może dojść do działania nowej ustawy wstecz (z uwagi na brzmienie art. 9 i art. 48 ustawy z 4 kwietnia 2014 r.) i przyznania wnioskodawczynie prawa do jednorazowego odszkodowania po upływie 3 lat od zakończenia służby oraz na podstawie nowych przepisów, które weszły w życie po upływie trzyletniego okresu, jaki upłynął do zakończenia służby. Sąd Okręgowy nie uwzględnił przeciwnej argumentacji apelacji odwołującej się do art. 48 ust. 1 i art. 9 pkt 2 ustawy z 4 kwietnia 2014 r. Stwierdził brak podstaw do przyznania skarżącej prawa do jednorazowego odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu, niebędący podstawą do przyznania świadczenia pod rządami starej ustawy, tzn. obowiązującej w chwili powstania uszczerbku na zdrowiu.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie art. 48 ust. 1 ustawy z 4 kwietnia 2014 r. (odszkodowawczej) poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że z przepisu tego, mając na względzie zasadę nieretroakcji prawa, można wywieść, iż jednorazowe odszkodowanie za uszczerbek na zdrowiu spowodowany zaburzeniami depresyjno-lękowymi nie przysługuje funkcjonariuszowi/byłemu funkcjonariuszowi Policji, jeśli zaburzenia te pojawiły się przed 1 lipca 2014 r., podczas gdy prawidłowa wykładnia tej normy z uwzględnieniem dopuszczalności prospektywnego kształtowania przez nowo ustanowione normy następstw prawnych zdarzeń w toku, powinna prowadzić do stwierdzenia, że ustawa odszkodowawcza ma zastosowanie także do stanów faktycznych w których zaburzenia depresyjno-lękowe wystąpiły przed 1 lipca 2014 r. i mają trwały charakter.

Skarżąca wskazała na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 2 k.p.c. i wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, „ponieważ w sprawie istnieje potrzeba wykładni budzącego poważne wątpliwości interpretacyjne przepisu art. 48 ust. 1 ustawy odszkodowawczej, a potrzeba ta jest nierozzerwalnie związana z zagadnieniem prawnym dotyczącym dopuszczalności prospektywnego kształtowania przez ww. ustawę następstw prawnych zdarzeń w toku takich jak np. zaburzenia depresyjno-lękowe, które miały swój początek przed dniem 1 lipca 2014 r. i trwają nadal”.

Pozwany w odpowiedzi wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu z następujących przyczyn.

1. Niezasadnie łączy w koniunkcji pierwszą i drugą podstawę przedsądu – art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż są to odrębne podstawy przedsądu (ustawodawca wyraźnie je rozróżnia). Mają inne znaczenie, rolę i przedmioty zainteresowania. Istotne zagadnienie prawne nie może być redukowane do samej wykładni przepisu, gdyż wykładnia to domena drugiej podstawy

przedsądu, przy czym znaczenie ma dopiero kwalifikowana potrzeba wykładni, czyli wynikająca z poważnych wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie. Uprawnione jest stwierdzenie, że brak jest we wniosku istotnego zagadnienia prawnego, gdyż takie zagadnienie nie zostało nawet sformułowane, co też wymagałaby właściwej argumentacji jurydycznej, uzasadniającej rangę zagadnienia (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

2. Wniosek skupia się tylko na wykładni art. 48 ust. 1 aktualnej ustawy odszkodowawczej. Przepis ten ma już swoją wykładnię w orzecznictwie Sądu Najwyższego (choćby sprawy wskazane w uzasadnieniu wniosku – II UK 593/13, III UK 48/17, II UK 65/17, II UK 312/17), jednak skarżąca nie twierdzi, że występuje rozbieżność w orzecznictwie jako przesłanka drugiej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Pozostaje więc pytanie, czy spełnia się kwalifikowana potrzeba wykładni art. 48 ust. 1 ustawy odszkodowawczej. Odpowiedź jest negatywna, gdyż zgłoszona potrzeba wykładni nie wykracza poza zwykłą wykładnię prawa.
3. Art. 48 ust. 1 ustawy odszkodowawczej ma znaczenie intertemporalne i tylko tyle. Jego treść jest jasna. Skoro obowiązuje już nowa ustawa, to do postępowań wszczynanych stosuje się nową ustawę, a do postępowań wszczętych a nie zakończonych decyzją ostateczną przed wejściem w życie ustawy nowej stosuje się przepisy dotychczasowe. Konsekwentnie, jako że w sprawie wszczęto postępowanie w 2015 r., to ta ustawa (nowa) ma zastosowanie (por. nie inna wykładnia w zauważonym we wniosku wyroku Sądu Najwyższego z 24 października 2018 r., II UK 312/17). Regułę tą potwierdza też dalsza regulacja z art. 48 ust. 2 ustawy.
4. Natomiast czym innym jest ocena rozstrzygnięcia objętego skargą. Wykracza poza zgłoszone we wniosku podstawy przedsądu, gdyż ocena zastosowania prawa w konkretnej sprawie to domena podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Do tej podstawy przedsądu skarżąca nie odwołuje się i nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wówczas znaczenie miałoby prawo materialne w pełnym ujęciu, czyli szerszym niż przedmiot regulacji z art. 48 ust. 1 ustawy

odszkodowawczej. Przepis ten bowiem nie definiuje prawa do odszkodowania (tak jak art. 9 pkt 2 tej ustawy).

Z tych motywów, z braku zasadnej podstawy przedsądu, orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., zważając na wynik sprawy i przyczyny niepowodzenia wniosku dostrzeżone w odpowiedzi na skargę.